

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 11 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-2913, AKCINIŲ BENDROVIŲ
ĮSTATYMO NR. VIII-1835 37¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR.
XIII-P-2914 IR VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-2915 (TAP-19-815) (TAIS NR. 19-5081(2))**

2019-05-27 Nr. NV-1448

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: pateikti Seimui išvadą dėl Seimo Antikorupcijos komisijos parengtų Valstybės ir savivaldybės įmonių, Akcinių bendrovių ir Viešųjų įstaigų įstatymų pataisų, kuriomis siūloma patikslinti/nustatyti reikalavimus vadovams, atsižvelgiant į STT antikorupcinio vertinimo išvadą „Dėl vadovaujančių asmenų nepriekaištingos reputacijos ir atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės“.

Dabartinė situacija: pagal galiojantį teisinį reguliavimą valstybės ir savivaldybės įmonių, bendrovių, viešųjų įstaigų vadovais gali būti asmenys, padarę, pvz., korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, tačiau atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės. Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme įmonės vadovui nustatyti nepriekaištingos reputacijos kriterijai Baudžiamajame kodekse nustatytų veikų padarymo atvejais siejami iš esmės tik su asmens turimu teistumo statusu. Tais atvejais, kai kandidatas į valstybės ar savivaldybės įmonės vadovus teismo nuosprendžiu yra pripažintas padaręs tyčinę nusikalstamą (įskaitant ir korupcinio pobūdžio) veiką ir atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, pagal galiojantį teisinį reguliavimą jis yra laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu. Toks asmuo galėtų pretenduoti į valstybės ar savivaldybės įmonės vadovus.

Įstatymų pakeitimų projektais siūloma:

- Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą papildyti nuostata, kad asmuo negali būti įmonės vadovu, jeigu yra pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, bet nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas, ir nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo dveji metai;
- Akcinių bendrovių ir Viešųjų įstaigų įstatymuose siūloma nustatyti konkrečius nepriekaištingos reputacijos reikalavimus valstybės/savivaldybės valdomos bendrovės (įskaitant dukterines) ir viešosios įstaigos, kurios savininkė arba dalininkė, turinti daugiau kaip pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovams.

Esmė: nepritarti Seimo Antikorupcijos komisijos parengtų Valstybės ir savivaldybės įmonių, Akcinių bendrovių ir Viešųjų įstaigų įstatymų pataisoms dėl šių priežasčių:

- keičiami įstatymai savo esme yra atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojantys įstatymai, kurių paskirtis - reguliuoti šių juridinių asmenų steigimą, valdymą, veiklą, reorganizavimą, pertvarkymą ir likvidavimą, todėl, anot išvados rengėjų, projektais siūlomos nuostatos neatitiktų keičiamų įstatymų paskirties;
- siūlomomis nuostatomis, anot išvados rengėjų, ribojama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatyta asmens teisė į darbą, kadangi Įstatymų projektų nuostatose nurodytų kriterijų neatitinkantis asmuo negalėtų būti skiriamas vadovu. Jeigu šie kriterijai būtų formuluojami specialiuosiuose įstatymuose, jie turėtų būti proporcingi, objektyviai pateisinami, aiškūs ir skirti visų teisinių formų juridinių asmenų vadovams. Abejotina, ar siūloma nuostata,

pagal kurią asmuo negalėtų būti skiriamas vadovu, jeigu „yra pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, bet nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas, ir nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo dveji metai“, vertinama kartu su Baudžiamajame kodekse nustatyta baudžiamąjo poveikio priemone - teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu, gali būti laikoma proporcinga siūlomam ribojimui, nes siekiant atitikties proporcingumo principui turėtų būti atsižvelgiama į padarytos veikos pobūdį ir sunkumo laipsnį.

Derinimas:

- Teisingumo ir Vidaus reikalų ministerijos pateikė pastabas ir pasiūlymus, kurie, anot rengėjų, buvo suderintos darbo tvarka;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2019 m. gegužės 27 d. išvadoje Nr. NV-1444 nepritaria Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pozicijai, išdėstytai Nutarimo projekte, nes Nutarimo projekto 1 punkte dėstomi argumentai nėra tinkami.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertinimo išvada:

- siūlytume nepritarti LRV išvados projektui, kurį parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerija, nes manytume, kad Seimo Antikorupcijos komisijos parengtų Valstybės ir savivaldybės įmonių, Akcinių bendrovių ir Viešųjų įstaigų įstatymų pataisos yra aktualios, siekiant užtikrinti asmenų, pretenduojančių į vadovaujančias pozicijas, nepriekaištingą reputaciją. Todėl siūlytume rengėjams tobulinti išvados projektą;
- pažymėtina, kad Vyriausybės išvadą vėluojama pateikti Seimui, todėl siūlytume klausimą aptarti Tarpinstituciniame pasitarime iki kurio rengėjai įvertintų pastabas.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt